

LUENTO SOTA-AJAN PUHDETOISTÄ NAUTELANKOSKEN MUSEOSSA keskiviikkona 27.11.2019 klo 18 – 19.30

Nautelankosken museossa Liedon asemanseudulla on ensi viikon keskiviikkoiltana 27.11.2019 klo 18 kaikille avoin luento *Sota-ajan puhdetöistä*. Luennolla konfliktiarkeologi, FM Riku Kauhanen kertoo sanoin ja kuvin puhdetöiden tekemisestä sota-aikana, puhdetöiden tekijöistä ja käytetyistä materiaaleista sekä puhdetöinä valmistetuista esineistä. Luento järjestetään Lieto-opiston ja Liedon museon yhteistyönä.

Puhdetyöt ovat historiallisesti vanha ja kansainvälinen ilmiö. Tietoja sotilaiden ja sotavankien eri konfliktien aikana valmistamista muistoesineistä ja pelivälineistä sekä armeijan tarvekaluista löytyy eri puolilta maailmaa. Puhdetöistä tuli suuren mittakaavan harrastus ensimmäisen maailmansodan (1914–1918) aikana. Puhdetöitä tehtiin toisen maailmansodan (1939–1945) aikana pääasiassa muistoksi, taidonnäytteeksi, lahjaksi ja kunnianosoitukseksi. Joillekin ne olivat myös keino ansaita. Suomen ankaran talvisodan aikana puhdetöiden teko jäi olemattomiin.

Jatkosodassa, asemasotavaiheen aikana (loppuvuosi 1941–alkukesä 1944), ilmiö sai valtavat mittasuhteet. Sodanjohto pyrki niin kannustamaan, ohjaamaan kuin rajoittamaankin puhdetöiden valmistamista. Eri puolilla sotaa käyvää Suomea valmistettiin poikkeuksellisissa olosuhteissa suuri määrä esineitä erilaisin menetelmin ja materiaalein. Näitä esineitä, puhdetöitä, on yhä monissa suomalaiskodeissa muistona sodasta.

Riku Kauhasen ja VTT Olli Kleemolan vuonna 2019 julkaistu teos *Käsin ja sydämin - Sota-ajan puhdetyöt* käsittelee laajasti luennon aihetta. Teosta on myytävänä museon puodissa.

Luentoja ennen ja sen jälkeen on mahdollisuus tutustua Lauri Nautelan museossa rakenteilla olevaan puhdetöitä esittelevään näyttelyyn. Näyttely valmistuu kesäksi 2020. Myös näyttelyt Kivikauden pyyntimiehen jäljillä sekä Aurajoki-dioraama ovat nähtävillä. Museon kahvio ja puoti ovat avoimena luennon yhteydessä.

Museoon ja luennolle on vapaa pääsy.

KUVAT (Liedon museo):

Koristeltu rasia: Erilaiset rasiat olivat suosittuja puhdetöitä. Usein niihin kaiverrettiin tai poltettiin paikka ja vuosi. Kuvassa oleva rasia on koristeltu kauttaaltaan oljesta leikatuilla kuvioilla. Myös vuosiluku "1943" on tehty oljesta.

Peili: Koriste- ja muistoesineet olivat yleisiä puhdetöitä sodanjohdon vastustuksesta huolimatta. Ne oli usein tarkoitettu henkilökohtaiseen käyttöön. Pahkasta valmistetun käsipeilin varteen on kaiverrettu "Sirkka".

Puukko ja tuppi: Jatkosodan aikainen puhdetyö, alumiinista ja nahasta tehty puukontuppi ja sen sisällä alumiinikahvainen puukko. Tupessa tekstit "Muisto", "1942", "JR" ja "Syväri".

Lauri Nautelan museo on avoinna syyskaudella sunnuntaisin klo 12–15. Muina aikoina sopimuksesta. Museoon on vapaa pääsy.

Osoite:

Nautelankosken museo
Nautelankoskentie 40
21360 Lieto As.

Lisätiedot:

Liedon museo
p. 050 593 1692
info@liedonmuseo.fi
www.liedonmuseo.fi